

Kitabu cha Danieli - Nambari mia moja hamsini na nne

Kuelewa Maono ya Mwisho ya Danieli: Umuhimu wa Belteshaza na Kufunuliwa kwa Unabii

Jeff Pippenger
2024-03-23

Maono ya mwisho ya Danieli yanajumuisha sura tatu za mwisho. Sura ya kwanza kati ya hizo, kama ilivyo kwa sura ya mwisho kati ya hizo tatu, inaelezea uzoefu wa Danieli, na sura ya katikati inaelezea historia ya kinabii inayohusu kuinuka kwa mwisho na kuanguka kwa mfalme bandia wa kaskazini. Sura ya kwanza ni kama ya mwisho, na sura ya katikati inawakilisha uasi wa mfalme bandia wa kaskazini. Maono ya mwisho ya Danieli, maono ya Mto Hiddekel, yanabeba sahihi ya Alfa na Omega, ambaye ndiye Kweli. Tunapoanza kuzungumzia maono ya mwisho ya Danieli, tutaanza na aya ya kwanza.

Katika mwaka wa tatu wa Cyrus, mfalme wa Uajemi, jambo lilifunuliwa kwa Daniel, ambaye aliitwa Belteshazzar; na jambo hilo lilikuwa la kweli, lakini wakati uliowekwa ulikuwa mrefu; naye akalielewa jambo hilo, na alikuwa na ufahamu wa maono hayo. Daniel 10:1.

Aya hii imebeba ukweli kadhaa. La kwanza ni jina la Danieli "Belteshazzar".

Na mkuu wa matowashi aliwapa majina; kwa maana alimpa Danieli jina la Belteshaza; na Hanania jina la Shadraka; na Mishaeli jina la Meshaki; na Azaria jina la Abednego. Danieli 1:7.

Danieli alipewa jina "Belteshazzar" katika sura ya kwanza, na hatambulishwi tena kama "Belteshazzar" hadi maono yake ya mwisho yanapotambulishwa. Hivyo basi, Belteshazzar ndilo jina lake katika ushuhuda wake wa kwanza na wa mwisho. Kubadilishwa kwa jina katika unabii ni ishara ya uhusiano wa agano kati ya Mungu na watu wake. Bwana alipoingia agano na Abram na Sarai, alibadilisha majina yao na kuwa Ibrahim na Sara. Alibadili jina la Yakobo na kuwa Israeli, na anaahidi kuwapa watu wake wa agano wa siku za mwisho jina jipya.

Kwa ajili ya Sayuni sitanyamaza, na kwa ajili ya Yerusalemu sitatulia, hata haki yake itoke kama mwanga, na wokovu wake kama taa iwakayo. Na Mataifa yataona haki yako, na wafalme wote utukufu wako; nawe utaitwa kwa jina jipya, ambalo kinywa cha Bwana litalitaja. Isaya 61:1, 2.

Kwa Wafiladelfia, ambao ni wale laki moja na arobaini na nne elfu wa nyakati za mwisho, anawapa pia ahadi hii.

Yeye ashindaye nitamfanya kuwa nguzo katika hekalu la Mungu wangu, wala hatatoka humo tena; nami nitaandika juu yake jina la Mungu wangu, na jina la mji wa Mungu wangu, ambao ni Yerusalemu Mpya, ushukao kutoka mbinguni kwa Mungu wangu; nami nitaandika juu yake jina langu jipya. Yeye aliye na sikio, na asikie kile Roho anachosema kwa makanisa. Ufunuo

3:12, 13.

Manabii wanaonyesha mfano wa watu wa Mungu wa siku za mwisho, na tofauti na Abraham, Sarah na Israel, maana halisi ya Belteshazzar haijulikani. Jina ambalo Mungu anawapa watu wake wa siku za mwisho ili kuwakilisha uhusiano wake wa agano ni jina lisilojulikana hadi wakati atakapowapa jina hilo. Jina Belteshazzar linamtambulisha Daniel kama sehemu ya watu wa agano la Mungu wa Philadelphia katika siku za mwisho, lakini jina halisi limefichwa hadi wakati wa kutiwa muhuri, kwa kuwa jina hilo limeandikwa juu ya vipaji vya nyuso zao, ambako pia ndiko muhuri umeandikwa.

Nikaangalia, na tazama, Mwanakondoo amesimama juu ya mlima Sayuni, na pamoja naye watu mia na arobaini na nne elfu, wenye jina la Baba yake limeandikwa katika vipaji vya nyuso zao. Ufunuo 14:1.

Daniel anaitwa Belteshazzar katika sura ya kwanza na tena katika sura ya kumi, hivyo akijitambulisha kama ishara ya harakati ya malaika wa kwanza, na harakati ya malaika wa tatu, kwa kuwa sura ya kwanza inawakilisha ujumbe wa malaika wa kwanza, kama ilivyobainishwa kwa kina katika makala za awali. Sura ya kumi kwa hiyo inawakilisha harakati ya malaika wa tatu, na watu wa agano wa siku za mwisho. Aya hiyo basi inamtambulisha Belteshazzar kama ishara ya wale wanaoelewa kuongezeka kwa maarifa kulikofunuliwa katika harakati ya matengenezo iliyoanza mnamo 1989. Hili linaonyeshwa na msisitizo juu ya kile Daniel (Belteshazzar) alichojua.

Danieli anatambulika kuwa anajua lile “jambo” ambalo “lilifunuliwa kwa Danieli,” “na lile jambo lilikuwa la kweli, lakini wakati uliowekwa ulikuwa mrefu; naye akaelewa lile jambo, tena alikuwa na ufahamu wa maono.” Danieli alielewa lile “jambo,” na pia “maono.” Neno la Kiebrania “dabar” limetafsiriwa kama “jambo” katika mstari huo, nalo linamaanisha “neno.” Kinabii, “neno” linawakilisha maono ya “mara saba,” na pia linamwakilisha Kristo, aliye Neno. Zote mbili, “mara saba” na Kristo, ni Mwamba uliokataliwa na waashi, na Danieli anawakilisha watu wanaoelewa vipengele vyote viwili vya ishara ya Neno.

Katika Danieli sura ya tisa, aya ya ishirini na tatu, tunapata mojawapo ya aya muhimu zaidi zinazohusiana na unabii wa wakati wa miaka elfu mbili na mia tatu na miaka elfu mbili na mia tano na ishirini, ambayo yanawakilishwa na swali la Danieli sura ya nane, aya ya kumi na tatu, na jibu katika aya ya kumi na nne. Swali linauliza, "Hata lini yatadumu maono ya 'chazon' yanayotambulisha kukanyagwa kwa patakatifu na jeshi kulikotekelezwa na upagani, kisha upapa?" Kukanyagwa huko kulichukua miaka elfu mbili na mia tano na ishirini, katika utimizaji wa "mara saba" ya Mambo ya Walawi sura ya ishirini na sita.

Jibu la swali la aya ya kumi na tatu lilikuwa: hadi miaka elfu mbili na mia tatu; ndipo patakatifu palipokanyagwa chini patatakaswa, na maono ya "mareh" ya miaka elfu mbili na mia tatu yanaunganisha unabii wa nyakati mbili, na katika aya ya ishirini na tatu ya Danieli sura ya tisa, Gabrieli anamwongoza Danieli aelewe uhusiano wa yale maono mawili.

Mwanzo wa maombi yako, amri ilitoka, nami nimekuja kukuonyesha; kwa maana wewe ni mpendwa sana; basi fahamu jambo hilo, na uzingatie maono. Danieli 9:23.

Neno lililotafsiriwa kama "elewa" na "zingatia" katika aya hiyo ni neno la Kiebrania "biyn," na maana yake ni "kutenganisha kiakili". Gabrieli anamjulisha Danieli kufanya utenganisho wa kiakili kati ya "jambo" na "maono." "Maono" katika aya hiyo ni neno la Kiebrania "mareh," na ni maono ya miaka elfu mbili mia tatu yaliyohitimia tarehe 22 Oktoba 1844. Neno la Kiebrania lililotafsiriwa kama "jambo," ndilo neno hilohilo linalotafsiriwa kama "kitu," katika aya ya kwanza ya sura ya kumi. Ni neno la Kiebrania "dabar," nalo linawakilisha maono ya miaka elfu mbili mia tano na ishirini ambayo pia yalihitimia tarehe 22 Oktoba 1844.

Katika aya ya kwanza ya sura ya kumi, watu wa agano wa Mungu wa siku za mwisho wanawakilishwa na Belteshazzar, nao wameelewa ongezeko la maarifa lililowasili wakati wa mwisho mwaka 1989, lililowawezesha kufahamu uhusiano wa maono hayo mawili, ambao Wamileriti wa harakati ya malaika wa kwanza waliuelewa kwa kiasi tu. Katika aya hiyo, maono yanayowakilishwa kama "jambo" yanatambuliwa kuwa ya muda mrefu zaidi kati ya zile mbili za kinabii, kwa kuwa, kati ya marejeo mawili ya "jambo" ndani ya aya hiyo, Danieli anabainisha kwamba wakati uliowekwa kwa ajili ya "jambo" (dabar) ulikuwa "mrefu", ukilinganishwa na maono (mareh).

Katika mwaka wa tatu wa Cyrus, mfalme wa Uajemi, jambo lilifunuliwa kwa Daniel, ambaye aliitwa Belteshazzar; na jambo hilo lilikuwa la kweli, lakini wakati uliowekwa ulikuwa mrefu; naye akalielewa jambo hilo, na alikuwa na ufahamu wa maono hayo. Daniel 10:1.

Ukweli ulio fiche kwamba "mara saba," ndiyo unabii wa muda mrefu zaidi uliotangazwa na Wamilleraiti, unakanushwa na Uadventista wa Laodikia, kwa kutegemea kifungu ambacho wanakipindisha kwa uharibifu wao wenyewe. Kwa kukataa "mara saba," katika uasi wa 1863, hawaoni uhusiano kati ya unabii miwili, na wanaweza tu, au wanakubali tu, kuona kifungu kinachofuata kama kinachobainisha miaka elfu mbili mia tatu.

Uzoefu wa wanafunzi waliomhubiri 'injili ya ufalme' katika ujio wa kwanza wa Kristo, ulikuwa sambamba na uzoefu wa wale waliotangaza ujumbe wa ujio wake wa pili. Kama vile wanafunzi walipoenda kuhubiri, 'Wakati umetimia, ufalme wa Mungu umekaribia,' vivyo hivyo Miller na wenzake walitangaza kwamba kipindi kirefu zaidi na cha mwisho cha unabii kilichowekwa wazi katika Biblia kilikuwa karibu kumalizika, kwamba hukumu ilikuwa karibu, na kwamba ufalme wa milele ulikuwa karibu kuanzishwa. Mahubiri ya wanafunzi kuhusu wakati yalitegemea majuma sabini ya Danieli 9. Ujumbe uliotolewa na Miller na wenzake ulitangaza ukomo wa siku 2300 za Danieli 8:14; majuma sabini yakiwa sehemu ya kipindi hicho. Mahubiri ya kila mmoja yalitegemea kutimia kwa sehemu tofauti za kipindi kilekile kikuu cha unabii. Pambano Kuu, 351.

Usikose kuona mantiki ya ndani ya dondoo hili la mwisho. Uadventista wa Laodikia haufundishi ulimwengu kwamba wafuasi wa Miller walidhani kuwa Patakatifu lililopaswa kutakaswa ni Patakatifu la mbinguni, kwa maana wao wenyewe, na yeyote anayetaka kuangalia kumbukumbu za kihistoria, wanajua kwamba wafuasi wa Miller waliamini kuwa Patakatifu lililopaswa kutakaswa ni dunia. Dondoo ambalo Uadventista wa Laodikia hulipotisha kwa maangamizi yao wenyewe ni, "hivyo Miller na washirika wake walitangaza kwamba kipindi kirefu zaidi na cha mwisho cha unabii kilichoonyeshwa katika Biblia kilikuwa karibu kuisha", ambalo husisitizwa na Uadventista

wa Laodikia kuwa ni miaka elfu mbili na mia tatu ya Danieli sura ya nane, aya ya kumi na nne.

Vitabu vya historia vya Waadventista wenyewe vinaonyesha kwamba wahubiri mia tatu wa Wamileraiti wote walitumia chati ya waanzilishi ya 1843 katika mawasilisho yao, na ni wazi kabisa kwenye chati, na katika ushuhuda mwingine wa kihistoria, kwamba “nyakati saba,” (miaka elfu mbili mia tano na ishirini), ulikuwa unabii walioutambua kama “kipindi kirefu na cha mwisho cha unabii,” ambacho “kilikuwa karibu kwisha.” Kwa sababu ya uasi wao wa mwaka 1863, walipokataa jiwe la msingi la “nyakati saba,” sasa wanasisitiza kwa upofu kwamba Dada White anaandika upya historia iliyokwisha thibitishwa katika kifungu kutoka The Great Controversy.

Katika mstari wa kwanza wa sura ya kumi ya Danieli, Belteshaza anawakilisha watu wa Mungu wa siku za mwisho; nao wanafahamu swali pamoja na jibu vilivyomo katika Danieli sura ya nane, mistari ya kumi na tatu na kumi na nne, ambavyo Dada White anavitambua kuwa msingi na nguzo iliyo katikati ya imani ya Waadventista. Uwakilishi ambao Danieli anatoa katika mstari huo unabainisha tofauti kati ya watu wa agano la Mungu wa siku za mwisho na Uadventista wa Laodikia, kwa maana hao ndio wanaoelewa ongezeko la maarifa mnamo mwaka 1989.

Katika mwaka wa tatu wa Cyrus, mfalme wa Uajemi, jambo lilifunuliwa kwa Daniel, ambaye aliitwa Belteshazzar; na jambo hilo lilikuwa la kweli, lakini wakati uliowekwa ulikuwa mrefu; naye akalielewa jambo hilo, na alikuwa na ufahamu wa maono hayo. Daniel 10:1.

Mstari wa kwanza ndio mwanzo wa maono yaliyotolewa kando ya Mto Hiddekel, ambayo huishia katika sura ya kumi na mbili. Ndipo tunapopata kuondolewa kwa muhuri juu ya kitabu cha Danieli wakati wa mwisho; hivyo, uwakilishi wa Danieli akielewa vyote viwili, "jambo" na "maono", umehusishwa na wale wanaoelewa, wanaotambuliwa kama "wenye hekima", kinyume na wale wasioelewa, wanaotambuliwa kama "waovu". Katika mstari wa kumi wa sura ya kumi na mbili, tofautisho kati ya makundi hayo mawili unaonyeshwa.

Wengi watatakaswa, watafanywa weupe, na kujaribiwa; lakini waovu watatenda uovu; wala hakuna miongoni mwa waovu atakayeelewa; bali wenye hekima wataelewa. Danieli 12:10.

"Wenye hekima" wanaelewa, na waovu hawaelewi, na neno lililotafsiriwa kuwa "kuelewa" ndilo hilo hilo tulilotambua katika aya ya ishirini na tatu ya sura ya tisa. Ni neno la Kiebrania "biyn," linalomaanisha kutenganisha kiakili. Waovu hawaelewi ongezeko la maarifa, kwa maana hawako tayari kufanya utenganisho wa kiakili wa maono mawili ambayo ni zile kweli ambazo Belteshazzar anatajwa kuyaelewa katika aya ya kwanza, anapotajwa kama Belteshazzar badala ya Danieli. Katika aya ya kwanza anatambulishwa kama watu wa agano wa Mungu wa siku za mwisho, na anatambulishwa kama wale wanaoelewa yale maono mawili, ambayo watu wa Mungu wanapaswa kuyatofautisha kiakili. Yesu anaonyesha mwisho wa jambo kwa kutumia mwanzo wa jambo hilo, na katika sura ya kumi na mbili, wenye hekima ni wale wanaoelewa unabii wa miaka elfu mbili na mia tatu, na uhusiano wake wa moja kwa moja na "ule mrefu zaidi na wa mwisho" wa unabii wa wakati, ambao ni miaka elfu mbili mia tano na ishirini.

Tutaendelea na somo letu kuhusu maono ya mwisho ya Danieli katika makala inayofuata.

Watu wangu wanaangamizwa kwa kukosa maarifa; kwa kuwa umeyakataa maarifa, mimi nami nitakukataa, hutakuwa kuhani wangu; kwa kuwa umesahau sheria ya Mungu wako, mimi nami nitawasahau watoto wako. Hosea 4:6.

Nanyi pia, kama mawe yenye uhai, mnajengwa kuwa nyumba ya kiroho, ukuhani mtakatifu, mpate kutoa dhabihu za kiroho, zinazokubalika kwa Mungu kwa njia ya Yesu Kristo. Kwa hiyo pia limeandikwa katika Maandiko: Tazama, naweka katika Sayuni jiwe kuu la pembe, teule, lenye thamani; na amwaminiye hatatahayarika. Basi kwenu ninyi mnaoamini, yeye ni wa thamani; bali kwa wale wasiotii, lile jiwe walilolikataa wajenzi, hilo limekuwa kichwa cha pembe; na jiwe la kujikwaa, na mwamba wa kuwakwaza; kwao wanaojikwaa kwa neno, kwa sababu ya kutotii; na kwa hilo waliwekwa. Bali ninyi ni kizazi teule, ukuhani wa kifalme, taifa takatifu, watu wa umiliki wake; ili mtangaze sifa za yeye aliyewaita kutoka gizani hadi katika nuru yake ya ajabu; ninyi mliokuwa zamani si watu, bali sasa ni watu wa Mungu; mliokuwa hamjapokea rehema, bali sasa mmeipokea rehema. 1 Petro 2:5-10.

Na hesabuni kwamba uvumilivu wa Bwana wetu ni wokovu; kama vile ndugu yetu mpendwa Paulo naye pia, sawasawa na hekima aliyopewa, amewaandikia; kama alivyofanya katika barua zake zote, akisema humo juu ya mambo haya; ambamo yamo baadhi ya mambo magumu kueleweka, ambayo wasio na elimu na wasio imara huyapotosha, kama wanavyofanya pia kwa Maandiko mengine, kwa maangamizi yao wenyewe. Kwa hiyo, wependwa, kwa kuwa mmekwisha kujua mambo haya, jihadharini, msije nanyi mkachukuliwa na upotovu wa waovu, mkaanguka kutoka uthabiti wenu wenyewe. 2 Petro 3:15-17.

Wakumbushe mambo haya, ukiwaagiza mbele za Bwana wasibishane juu ya maneno; kwa maana hayo hayana faida, bali huleta maangamizi kwa wasikiao. Jitahidi kujionyesha kwa Mungu kuwa umekubaliwa, mtenda kazi asiyeona aibu, akilichanganua kwa usahihi neno la kweli. Lakini epuka porojo chafu na zisizo na maana; kwa maana zitazidisha utovu wa uchaji. 2 Timotheo 2:14-16.